

ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ

FIKİH DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Öğretim Programı Fark Tanıtım Sunusu

Fıkıh Dersi Öğretim Programının Üniteleri, Kazanım Sayıları ve Süreleri

ÜNİTELER		KAZANIM SAYILARI
1.	FIKİH İLMİ	5
2.	FIKİH İLMİNİN DOĞUŞU, GELİŞMESİ VE İCTİHAD	11
3.	FIKHİ HÜKÜMLER VE KAYNAKLARI	7
4.	İBADÂT	13
5.	MUAMELÂT VE UKÛBÂT	5
TOPLAM		41

Programın Yapısı

Ünite	Konular	Öğrenme Çıktıları/Kazanımlar	Açıklamalar	Amaçlar
1. FIKIH İLMİ	1. Fıkıh İlminin Tanımı, Amacı ve Önemi	Bu ünitenin sonunda öğrenciler;	1. kazanım işlenirken fıkıh ilminin farklı tanımlarına yer verilecektir. Ayrıca ünite konularında yer alan temel kavramlara değinilecek ve bunlarla ilgili etkinlikler yapılacaktır.	Beceriler: Araştırma ve sorgulama Dinî terim ve kavramları doğru ve yerinde kullanma
	2. Fıkıhın Konusu ve Kapsamı	1. Fıkıh ilminin tanımını, amacını ve önemini açıklar.	2. kazanım işlenirken ibadet ve sosyal ilişkilerin fıkıh ilminin kapsamı içinde yer aldığı vurgulanacaktır.	Kavramlar: Fıkıh, fakih, fıkıh usulü, adalet, teklif, mükellef, maslahat, helal, haram.
	3. Fıkıh ile Fıkıh Usulü İlişkisi	2. Fıkıhın konusunu ve kapsamını açıklar.	5. kazanım işlenirken helal ve haram koyma yetkisinin Allah ve Resulüne ait olduğu vurgulanacaktır.	
	4. Fıkıh İlminin Diğer İlimlerle İlişkisi	3. Fıkıh ile fıkıh usulü ilişkisini temellendirir.		
	5. Fıkıh İlminin Temel İlkeleri	4. Fıkıh ilminin diğer bilimlerle ilişkisini kurar.		
	a. Tekliflerde Kolaylık b. Helallerde Genişlik c. Kamu Yararının Gözetilmesi d. Adaletin Gözetilmesi	5. Fıkıh ilminin temel ilkelerini örneklerle açıklar.		

Üniteler;
Dersin içeriği, diğer derslerle ilgisi ve öğretim hedefleri dikkate alınarak oluşturulmuştur. Öğretmenlerimizin programı daha iyi uygulayabilmeleri için üniteler alt konulara bölünerek yapılandırılmıştır

Konular;
Ünitenin ve temanın özelliğine göre öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri göz önünde bulundurularak onlara peygamber sevgisini kazandıracak, dinî ve ahlaki gelişimlerine katkı sağlayacak ve sünnet kültürü kazandıracak şekilde yapılandırılmıştır

Kazanımlar;
Programların en önemli unsuru kazanımlardır. Kazanımlar; eğitim süreci sonucunda öğrencilerin edinecekleri bilgi, beceri, tutum ve değerleri ifade etmekte olup öğrenme alanlarının özellikleri, öğrencilerin gelişim düzeyleri ve konuların muhtevası dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Açıklamalar
Kısımında, ünite içinde özellikle vurgulanması veya sınırlandırılması gereken hususlara yer verilmiştir.

Beceri;
Öğrencilerde öğrenme süreci içerisinde kazanılması, geliştirilmesi ve yaşama aktarılması tasarlanan kabiliyetlerdir.

2017 Fıkıh Dersi Öğretim Programının Ünite ve Konuları

1. ÜNİTE	2. ÜNİTE	3. ÜNİTE	4. ÜNİTE	5. ÜNİTE
FIKİH İLMİ	FIKİH İLMİNİN DOĞUŞU, GELİŞMESİ VE İCTİHAD	FIKİHİ HÜKÜMLER VE KAYNAKLARI	İBADÂT	MUAMELÂT VE UKÛBÂT
1. Fıkıh İlminin Tanımı, Amacı ve Önemi	1. Fıkıhın Başlangıç Dönemi ve İctihad 1.1. Hz. Peygamber Dönemi 1.2. Sahabe Dönemi 1.3. Tâbiîn Dönemi 1.4. İctihad 1.4.1. İctihad ve İctihadın Konusu 1.4.2. İctihadın Şartları 1.4.3. İctihadın Gerekliği	1. Ehliyet 1.1. Ehliyetin Şartları 1.2. Ehliyeti Kısıtlayan Durumlar 2. Hüküm 2.1. Vad'i Hükümler 2.2. Teklifî Hükümler: Ef'al-i Mükellefin 3. Azimet ve Ruhsat 4. Fıkhi Hükümlerin Delilleri 4.1. Asli Deliller 4.1.1. Kitap 4.1.2. Sünnet 4.2. Fer'i Deliller 4.2.1. İcma 4.2.2. Kıyas 4.2.3. Sahabe Kavli 4.2.4. İstihsan 4.2.5. Mesalih-i Mürsele 4.2.6. Örf 4.2.7. Sedd-i Zerâi 4.2.8. İstishab 4.2.9. Şer'u Men Kablena	1. Namaz 1.1. Ezan ve Kâmet 1.2. Namazın Farzıyeti ve Önemi 1.3. Namazla İlgili Hükümler 1.4. Namaz Çeşitleri 1.5. İmamet ve Cemaatle Namaz 2. Zekât 2.1. Zekâtın Farzıyeti ve Önemi 2.2. Zekât ve Sadaka İlgili Kavramlar ve Hükümler 3. Ramazan Ayı ve Oruç 3.1. Orucun Farzıyeti ve Önemi 3.2. Oruçla İlgili Kavram ve Hükümler 3.3. Oruç Çeşitleri 4. Hac 4.1. Haccın Farzıyeti ve Önemi 4.2. Hac ve Umreyle İlgili Kavram, Mekân ve Hükümler 5. Kurban 5.1. Kurbanın Vücubiyeti ve Önemi 5.2. Kurbanla İlgili Hükümler 6. Cihad 6.1. Cihadla İlgili Temel Kavram ve Hükümler 6.2. Mekki ve Medeni Ayetlerde Cihad	1. Sosyal Hayat 1.1. Aile Hayatı ve Hükümleri 1.1.1. Nikâh 1.1.2. Boşanma 1.1.3. Miras 2. Ekonomik Hayat 2.1. Mülkiyet Hukuku 2.2. Helal Kazanç 2.3. Akitler 2.4. Karz 2.5. Sarf 2.6. Faiz 2.7. Borsa 2.8. Sigorta 2.9. Enflasyon 2.10. Hileli Satışlar 2.11. Karaborsacılık 2.12. Yapay Olarak Fiyatlarla Oynama 3. İslam Ceza Hukuku: Ukûbât

2012 Fıkıh Dersi Öğretim Programının Ünite ve Konuları

I. ÜNİTE FIKİH İLMİ	II.ÜNİTE FIKİH İLMİNİNDOĞUŞU VE GELİŞMESİ	III.ÜNİTE FIKİHİ HÜKÜMLER VE KAYNAKLARI	IV.ÜNİTE İCTİHAT	V.ÜNİTE TEMİZLİK VE NAMAZ	VI.ÜNİTE ORUÇ VE ZEKAT	VII.ÜNİTE HAC VE KURBAN	VIII.ÜNİTE FIKİH VE SOSYAL HAYAT
1. Fıkıh İlminin Tanımı, Amacı ve Önemi 2. Fıkıh İlminin Konusu ve Kapsamı 3. Fıkıh-Fıkıh Usulü İlişkisi 4. Fıkıh İlminin Diğer İlimlerle İlişkisi 5. Fıkıh İlminin Temel İlke ve Amaçları 5. 1. Mükellefiyette Kolaylık 5. 2. Helallerde Genişlik-Haramlarda Sınırlılık 5. 3. Hükümlerde Tedricilik 5. 4. Kamu Yararının Gözetilmesi 5. 5. Adaletin Gerçekleşmesi	1. Mezhepler Öncesi Dönem 1.1. Hz. Peygamber Dönemi 1.2. Sahabiler Dönemi 1.3. Tabiiler Dönemi 2. Mezheplerin Oluşum Dönemi 2.1. Fıkıh Mezheplerinin Doğuşunu Hazırlayan Sebepler 2.2. Hanefi Mezhebi 2.3. Maliki Mezhebi 2.4. Şafii Mezhebi 2.5. Hanbeli Mezhebi 2.6. Caferi Mezhebi 2.7. Mensubu Kalmayan Fıkıh Mezhepleri 3. Fıkıh İlminde Sonraki Gelişmeler 3.1. Taklit Dönemi 3.2. Fıkıhın Kanunlaştırılması 3.3. Fıkıh İlminde Yeni Gelişmeler	1. Mükellefiyet: Yükümlülük 1.1. Mükellefiyetin Temel Şartları 1.2. Mükellefiyeti Ortadan Kaldıran Durumlar 2. Hükümün Çeşitleri: Ef'al-i Mükellefin Kaynakları 3.1. Kitap 3.2. Sünnet 3.3. İcma 3.4. Kıyas 3.5. Diğer Kaynaklar	1. İctihat Kavramı 2. Hz. Muhammed'in İctihada Verdiği Önem 3. Sahabe ve Tâbiin İctihatlarından Örnekler 4. İctihadın Şartları 5. Sosyal Değişme ve İctihadın Gerekliliği 6. İctihadın Taklit ve Taassubu Önlemedeki Rolü	1. Temizlik ve Önemi 2. Temizliğin Çeşitleri 2.1. Beden Temizliği 2.2. Çevre Temizliği 3. İbadetle İlgili Temizlik 3.1. Gusül 3.2. Abdest 3.3. Teyemmüm 4. Namaz İbadeti 4.1. Namazın İslam'daki Yeri ve Önemi 4.2. Namazın Farzları 4.3. Namazın Vacipleri ve Sünnetleri 4.4. Namazı Bozan Haller 4.5. Namazla İlgili Diğer Hususlar 4.5.1. Sehiv ve Tilavet Secdesi 4.5.2. İmamet ve Cemaatle Namaz 4.5.3. Dua 4.6. Namaz Çeşitleri ve Kılışları 4.6.1. Vakit Namazları 4.6.2. Cuma Namazı 4.6.3. Bayram Namazı 4.6.4. Cenaze Namazı 4.6.5. Teravih Namazı 4.6.6. Özel Durumlarda Namaz.	1. Oruç İbadeti 1.1. Orucun İslam'daki Yeri ve Önemi 1.2. Oruçla İlgili Kavramlar 1.3. Oruç Çeşitleri 1.3.1. Ramazan Orucu 1.3.2. Diğer Oruçlar 1.4. Oruçla İlgili Hükümler 1.4.1. Orucu Bozan Durumlar 1.4.2. Orucu Bozmayan Durumlar 1.4.3. Orucun Kazası ve Kefareti 1.4.4. Özürlülük Hallerinde Oruç 1.4.5. Oruç Tutarken Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar 2. Zekât İbadeti 2.1. Zekâtın İslam'daki Yeri ve Önemi 2.2. Zekâtla İlgili Kavramlar 2.3. Zekâtı Kimler Verir? 2.4. Zekât Kimlere Verilir? 2.5. Zekât Nelerden Verilir? 3. Sadaka 3.1. Sadakanın Dindeki yeri ve Önemi 3.2. Sadaka Çeşitleri 4. Zekât ve Sadakanın Birey ve Toplum Hayatındaki Önemi	Hac İbadeti 1.1. Haccın İslam'daki Yeri ve Önemi 1.2. Hac İle İlgili Kavramlar 1.3. Haccın Çeşitleri ve Yapılışı 1.4. Umre ve Yapılışı 2. Kurban İbadeti 2.1. Kurbanın İslam'daki Yeri ve Önemi 2.2. Kurban Çeşitleri	1. Temel Hak ve Hürriyetler 1.1. Yaşama Hakkı 1.2. İnanç ve İbadet Hürriyeti 1.3. Düşünce Hürriyeti 1.4. Neslin Korunması 2. Kamu Haklarının Gözetilmesi 2.1. Kamu Mallarının Korunması 2.2. Ülke Zenginliklerinin Korunması 2.3. Ehliyet ve Liyakat 2.4. Vazifelerin Hakkıyla Yerine Getirilmesi 3. Evlilik ve Aile Hayatı 4. Beslenme ve Sağlık 5. Çevre ve Hayvan Hakları 6. Vatan Savunması: Şehitlik ve Gazilik

2012'den 2017'ye Fıkıh Dersi Öğretim Programında Ne Değişti?

2012 ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTELER	KAZANIM SAYILARI
I. ÜNİTE FIKIH İLMİ	5
II.ÜNİTE FIKIH İLMİNİNDOĞUŞU VE GELİŞMESİ	7
III.ÜNİTE FIKHİ HÜKÜMLER VE KAYNAKLARI	7
IV.ÜNİTE İCTİHAT	5
V.ÜNİTE NAMAZ	9
VI.ÜNİTE ORUÇ VE ZEKAT	10
VII.ÜNİTE HAC VE KURBAN	11
VIII.ÜNİTE FIKIH VE SOSYAL HAYAT	6
TOPLAM	60

2017 ÖĞRETİM PROGRAMI ÜNİTELER	KAZANIM SAYILARI
I. ÜNİTE : FIKIH İLMİ	5
II.ÜNİTE : FIKIH İLMİNİN DOĞUŞU, GELİŞMESİ VE İCTİHAD	11
III.ÜNİTE: FIKHİ HÜKÜMLER VE KAYNAKLARI	7
IV.ÜNİTE: İBADÂT	13
V.ÜNİTE MUAMELÂT VE UKÛBÂT	5
TOPLAM	41

2012'den 2017'ye Fıkıh Dersi Öğretim Programında Ne Değişti?

2012'de yapılan öğretim programında **8** ünite bulunmaktadır.

2017'de yapılan öğretim programında da **5** ünite bulunmaktadır.

2012'de 60 olan kazanım sayısı 2017'de **41**'e indirilerek azaltılmıştır.

«TEMİZLİK VE NAMAZ ÜNİTESİ, ORUÇ ve ZEKAT, HAC ve KURBAN »
üniteleri **tek bir ünite olarak; «İBÂDÂT» ünitesi olarak değişmiştir.**

«İCTİHAT «ünitesi;
«**Fıkıh İlmî Doğuşu, Gelişmesi ve İctihât» Ünitesi olarak**
birleştirilmiştir.

«Sosyal Hayat» ünitesi Yeni konular ilâve edilerek «**MUÂMELÂT ve UKÛBÂT**» Ünitesi olarak isimlendirilmiştir.

